

reklama

Aktuálně.cz

Lukáš Příbyl: Mluvil jsem se všemi, kteří přežili

11:30 | 3.7.2008 | [Hej](#)

Praha - V hlavním programu karlovarského festivalu se představí mimo soutěž třetí díl z cyklu Zapomenuté transporty.

Ojedinelý čtyřdílný projekt Lukáše Příbyla vypráví o málo známé kapitole druhé světové války - o východoevropských koncentračních táborech v Lotyšsku, Estonsku, Bělorusku či východním Polsku, v nichž umírali i čeští Židé.

Příbylovy filmy mají zatím opačnou cestu než větší část dokumentů. Jsou zatím k vidění v kinech, není paradoxně jisté, zda je zhlédnou i televizní diváci.

"Je to projekt, po kterém by Česká televize měla prahnout, ale nabízejí nám směšné ceny v řádu několika desetitisíců korun. Celý cyklus přitom stál patnáct milionů," řekl už dříve Aktuálně producent Ondřej Trojan. Podle režisér Příbyla už ale projevíly přeběžný zájem zahraniční stanice.

Estonsko je třetím dílem cyklu Zapomenuté transporty - o čem vypráví?

Unikátní je samotným příběhem a způsobem, jakým skupina žen přežila holokaust, jakým způsobem se vyrovnávala se všemi překážkami, jak se snažila nevidět všechno, co se odehrávalo kolem nich. Unikátní je - stejně jako ostatní díly - také v tom, že v něm nejsou použity žádné současné záběry, pouze autentické záběry a fotografie z místa a doby. Ty ženy, o kterých film vypráví, nebo lépe řečeno díky nimž je film vyprávěn, jsou poznat na fotografiích z nucených prací a tak dál. Unikátní je určitě i způsob, jakým jsem ty fotografie a dokumenty sháněl. Kvůli fotce Inge jsem kontaktoval několik set lidí, a pak jsem její fotku nakonec našel u její poválečné poloviční sestry, která o existenci Inge neměla ani tušení.

Už některý z filmů viděl někdo z jeho aktérů a jaké byly jejich reakce?

Strašně mě mrzí, že ty filmy už spousta lidí, kteří v nich mluví, neuvidí, protože čas si prostě vybírá svou daň a mezitím zemřeli. Těm, co tu jsou, je už hodně přes osmdesát, jsou to ročníky kolem data 1920. Většina z nich také žije v zahraničí, takže se jim filmy snažím postupně promítnout osobně, protože s převážnou většinou jsem stále ve styku. Jejich reakce jsou pozitivní, čemuž jsem opravdu rád, protože ti lidé jsou tam zobrazeni tak, jak se skutečně v těch šílených situacích zachovávali, což se někdy může zdát i jako nelichotivé - ale když mi říkají, že takhle to skutečně bylo, je to pro mě nejvyšší vyznamenání.

Co je pro vás jako autora nejvíc fascinující?

Fascinující je, že v těch filmech, na fotografiích a záběrech poznávají lidi a místa, které skoro sedmdesát let neviděli - teď si říkám, jak je mi vlastně líto, že jsem je při tom dívání samém nenatáčel. Na premiéře Běloruska byl jeden ze tří hlavních vypravěčů a jeho reakce hned poté mě opravdu dojala, i jeho dopis, který nám potom poslal - takže ano, reakce jsou velmi pozitivní. Zvláště, že jde skoro ve všech případech o lidi, kteří o těchto věcech, předtím než jsem je natočil, úplně odmítali s kýmkoli mluvit.

Jak se v kinech daří prvním dvěma snímkům? Děláte třeba pro školy?

Daří se jim dobře, obíhají republiku, školy na ně také chodí, dokonce ke mně dorazily i nějaké práce, které děti po shlédnutí filmů sepsaly a sám jsem byl překvapený, kolik si z nich vzhledem k jejich věku dokázaly vzít a jak se vžily do osudů vypravěčů - možná právě proto, že nevnímaly filmy jako lekcí historie, ale prostě jako dobrodružný, i když smutný příběh s jednotlivými hrdiny, kteří bojovali o život. A tím se myslím naučily víc, než kdybychom jim dlouze vysvětlovali, kde to Lotyšsko nebo Bělorusko vlastně leží a která bitva druhé světové války se odehrála kdy. Byl jsem teď prakticky pořád v zahraničí, ale až budou všechny čtyři filmy hotové, určitě chceme pořádat i čistě školní představení.

Chystáte se s filmy na další festivaly a do televizního vysílání?

Určitě. Teď, když budou všechny čtyři filmy volného cyklu hotové, chceme s nimi vyrazit na festivaly v zahraničí a

samozejmě i doma. O cyklus dokumentů zatím kromě festivalů předběžně projevíly zájem zahraniční televize.

Chystáte ještě pokračování Zapomenutých transportů?

Ne. Doufám, že jsem těmi filmy dokázal rozkrýt ty zapomenutější a zcela zapomenuté části historie deportací Židů z Čech a osudy deportovaných. Jak jsem už řekl, bohužel už taky nemá skoro kdo vyprávět, takže to vlastně ani není možné. Z těch lidí, kteří přežili a dosud žili, když jsem s filmy začínal, jsem mluvil prakticky se všemi; proto se taky natočilo tolik hodin hrubého materiálu v tolika zemích světa. Když bude další dokument, tak určitě o něčem jiném a dělaný jiným způsobem.

Aktuálně.cz

ZdravíVědci na stopě: Nová látka na hubnutí

EkonomikaMísto eura šilink, Východní Afrika chce jednotnou měnu

ZprávyHaag

ukázal útroby cely, která se chystá pro Mladiče
deště. V Krumlově řadí Kresta

SportFOTO Rallye mezi kapkami